

Mons. Jan Graubner – homilie

bazilika Santa Maria Maggiore v Římě, 9. 11. 2010

Dnes slavíme mši svatou v bazilice, která je nám blízká z řady důvodů. Především je to nejstarší a nejvýznamnější mariánský kostel na Západě zbudovaný už v polovině 4. století, i když později přestavěný. Jeho dnešní podoba připomíná efeský koncil v 5. století, který prohlásil za článek víry, že P. Maria je Matka Boží. Nacházejí se zde významné památky jako například zbytek z betlémských jesliček či ostatky evangelisty Matouše nebo svatého Jeronýma a dalších světců. Snad si můžeme připomenout, že ostatky jiného evangelisty, sv. Lukáše máme v pražské katedrále. Řada mariánských kostelů u nás nese titul kostel P. Marie Sněžné právě podle tohoto chrámu, kde je uctívána jedna z nejstarších a nejvzácnějších ikon P. Marie, uctívaná jako Salus populi romani – Spása římského lidu. Pro mne a pro Olomoučany je vzácné i jiné spojení. Na hlavním oltáři olomoucké katedrály jsou sochy čtyř východních učitelů církve: sv. Atanáše, Bazila, Řehoře, a Jana Zlatoústého, které byly v renesanční době zhotoveny právě pro tuto baziliku. K nám se dostaly v 19. století. Pro všechny Slováky je však tato bazilika spojena s událostí mimořádně důležitou pro naše národy. Když v roce 868 připutovali do Říma svatí bratři Cyril a Metoděj, aby si vyžádali schválení liturgických knih ve slovanském jazyce, stalo se to právě zde. Tady slavnostně položil na oltář bohoslužebné knihy ve staroslověně papež Hadrián II., aby vyjádřil jejich schválení. Tady se poprvé slavila mše svatá ve slovanském jazyce. Všechny ostatní národy musely čekat na uznání národního jazyka jako liturgického vedle latiny, řečtiny a hebrejštiny až do 2. vatikánského koncilu v naší době. Tady jsme tedy na místě, které nás naplňuje velikou vděčností a hlubokým poutem k nástupcům svatého Petra, ale které také vyzývá k plnému prožívání bohoslužby, jíž můžeme rozumět. Jako malý symbol naší vděčnosti odevzdáme dnes této bazilice současný český misál, který tu bude k dispozici všem českým poutníkům.

Dnešní svátek Posvěcení lateránské baziliky nám připomíná chrám, který teprve navštívíme, a proto o něm dnes mluvit nebudu. Mešní texty však stejně vedou naše myšlenky k chrámu, ale nejen k tomu z kamení, který je svatý ne kvůli bohaté historii a různým pokladům, ale proto, že ten dům zbudovaný lidskýma rukama byl svěcením vyňat z běžného užívání a zasvěcen Bohu, určen pro naše setkávání s Bohem. V evangeliu jsme slyšeli, jak Ježíš čistil Boží chrám od všech věcí, které tam nepatří. Možná, že podobně by jednal i v některých našich chrámech při různých výstavách, koncertech a našem klevetění, kterého se nejednou dopouštějí i lidé zbožní. Uctivost přitom není cílem, ta je jen projevem našeho vědomí, že stojíme před Boží tváří. Správný vztah k svatému místu nacházíme až po zkušenosti s Bohem, po prožití jeho přítomnosti, kdy máme chuť volat s užaslým Mojžíšem u Hořícího keře: *Toto místo je svaté, a já to nevěděl.*

Ježíš však mluví i o chrámu svého těla. On, Ukřižovaný a Zmrtvýchvstalý je novým chrámem, v němž se setkáváme s Bohem. On jediný je správným místem pravé bohoslužby. Bez něj není možné Boha oslavovat.

A svatý Pavel dodává, že jen na Kristu je možné stavět duchovní chrám svatého společenství církve. On je základní kámen Boží stavby. Stavět na jiných naukách či podle vlastních představ je stejně pošetilé, jako stavět dům vedle položených základů. To platí o církevním společenství, ale i o životě každého z nás. Promiňte, přátelé, že vstupuji do svědomí, ale snad by bylo opravdu dobré při tak mimořádné příležitosti jakou je tato

pouť se zamyslet a trochu podívat zpět: stavím své názory, svá rozhodování, vztahy či obchody a plány skutečně na Kristu, nebo si to dělám podle sebe, podle dobové módy či výhodnosti nebo ohledů na okolí? Naučil jsem se opravdu jaksi podvědomě a samozřejmě ptát: Jak to chce Bůh? Jak by se mu to líbilo? Jak by to dělal Kristus na mém místě?

A Pavel jde ještě dál: *Nevíte, že jste Boží chrám a že ve vás bydlí Boží duch? Boží chrám je svatý a vy jste ten chrám!* Kdybychom takto dovedli vidět svoje tělo! Kdybychom dovedli vidět všechny lidi kolem nás jako svaté chrámy Ducha Svatého! Kolik by se toho změnilo v našich mezilidských vztazích! Kolik úcty k lidem by bylo mezi námi! Některý chrám může být zchátralý, zanedbaný, poškozený ale pořád je svatým příbytkem Božím. Mám potíže považovat některé lidi kvůli jejich chybám za Boží chrám? Nehleďme jen lidskýma očima na fasádu, kterou lidé poničili, ale duchovním pohledem víry hledejme Boha v každém z nich. Možná, že oni teprve potom, až je zarazí náš pohled víry, v sobě objeví Boha a najdou svou důstojnost svatého Božího chrámu.

Kolik zlata a krásného umění přinesli lidé do tohoto chrámu kvůli Bohu, který v něm přebývá! Jak bychom měli my vyzdobit svá srdce poklady dobrých skutků, vyšperkovat ctnostmi a prozářit světlem lásky pokaždé, když jdeme ke svatému přijímání, když do nás jako do svého chrámu přichází Bůh?

Kéž mimořádná atmosféra této posvátné baziliky se vryje do našich srdcí a zůstane tam jako trvalá motivace pro přípravu každého setkání s Bohem. Či myslíte, že bychom mohli přivést z pouti lepší suvenýr?